

OBEC DOLNÍ ZÁLEZLY

PROGRAM

ROZVOJE OBCE

na období 2021-2027

PROGRAM ROZVOJE OBCE

*Program rozvoje obce Dolní Zálezly vznikl v souladu se zákonem
č. 128/2000 Sb., o obcích.*

*Platnost vytvořené strategie je stanovena na sedm let, tedy počínaje usnesením
Zastupitelstva obce Dolní Zálezly, kterým je dokument oficiálně stvrzen. Po uplynutí
této doby je potřebné dokument opětovně aktualizovat, vyhodnotit cíle stávající,
a doplnit o cíle nové. Aktualizace je možná v odůvodněných případech i v průběhu
sedmiletého období, přičemž tato skutečnost musí být odsouhlasena zastupitelstvem
obce.*

SMS služby s.r.o.

IČO: 067 84 771

V Rovinách 934/40, 140 00 Praha 4

Tel: +420 723 644 867

E-mail: kancelar@sms-sluzby.cz

Web: <http://www.sms-sluzby.cz>

OBSAH

POTŘEBA TVORBY STRATEGIE.....	3
ANALYTICKÁ ČÁST	4
Základní identifikační údaje.....	4
Poloha a území obce	4
Historie	5
Obyvatelstvo.....	6
Populační vývoj	6
Věková struktura obyvatel	7
Vzdělanostní struktura obyvatel.....	8
Další vybrané struktury.....	9
Domovní a bytový fond	9
Ekonomická situace	10
Trh práce.....	10
Struktura ekonomických subjektů	11
Infrastruktura.....	11
Dopravní infrastruktura	11
Technická infrastruktura	12
Občanská vybavenost.....	13
Společenský život	14
Cestovní ruch.....	15
Životní prostředí.....	17
Bezpečnost a kriminalita	19
Správa obce	19
Řízení obce	19
Hospodaření obce	19
Vnější vazby.....	20
SWOT ANALÝZA	21
NÁVRHOVÁ ČÁST	22
Metodika zpracování.....	22
Dlouhodobá vize obce	23
Strategické cíle a opatření	24
MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ	28
ZÁVĚREČNÁ DOLOŽKA	Chyba! Záložka není definována.

POTŘEBA TVORBY STRATEGIE

Na úvod tohoto strategického dokumentu je žádoucí identifikovat potřebu jeho vytvoření. Třemi základními důvody jsou zejména:

- *přirozená potřeba koordinace rozvoje dané oblasti;*
- *orientace v dotačních příležitostech a*
- *legislativa.*

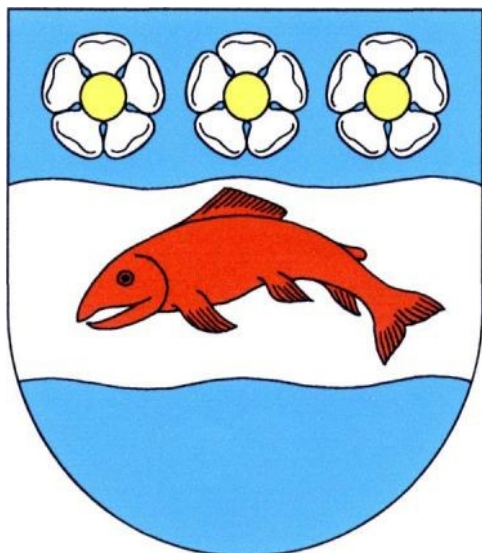
Primárním důvodem vzniku nového programu rozvoje je samotná přirozená potřeba vzniku či aktualizace ucelené koncepce rozvoje území obce. Program rozvoje obce představuje pro tuto obec zásadní dlouhodobý dokument, který napomůže konkrétnímu zacílení aktivit v nejbližších letech a určí směr budoucího rozvoje obce. V rámci procesu tvorby dokumentu proběhla diskuse týmu zpracovatelů s hlavními aktéry rozvoje z veřejného, soukromého i neziskového sektoru s cílem v maximální možné míře promítnout do tohoto dokumentu jejich dílčí postoje. Strategický dokument usiluje o koordinaci veřejné i soukromé aktivity ekonomického, sociálního, kulturního i ekologického charakteru obce tak, aby docházelo k vzájemné synergii. Strategický dokument je podkladem pro sestavování obecních rozpočtů nebo pro posuzování různých nadregionálních koncepčních dokumentů z pohledu obce.

Další z motivací k pořízení programu rozvoje obce je efektivnější využití finančních zdrojů. Nabídka dotací je tematicky velmi obsáhlá a vyžaduje včasnou administraci. I proto je nutné s dostatečným předstihem definovat rozvojové priority, monitorovat dotační příležitosti a jednotlivé projekty včas připravit. Mít zpracovaný a zastupitelstvem schválený strategický rozvojový dokument je navíc v případě některých dotací (zejména z národních zdrojů) jednou ze základních podmínek jejich čerpání. Obdobně pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v programovém období 2021–2027+ bude program rozvoje obce zásadní.

Na závěr je nutné zmínit také legislativní souvislosti, kdy program rozvoje obce (PRO) je zakotven v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Obec dle § 2 tohoto zákona „pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů“, dle § 35 v rámci samostatné působnosti uspokojuje „potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku“ a dle § 38 je obec např. „povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku“. Obec zároveň musí myslet na ustanovení (§ 159) občanského zákoníku, kdy o své území a majetek pečuje jako „řádný hospodář“.

ANALYTICKÁ ČÁST

Základní identifikační údaje

Obr. 1 Obecní znak

zdroj: www.risy.cz

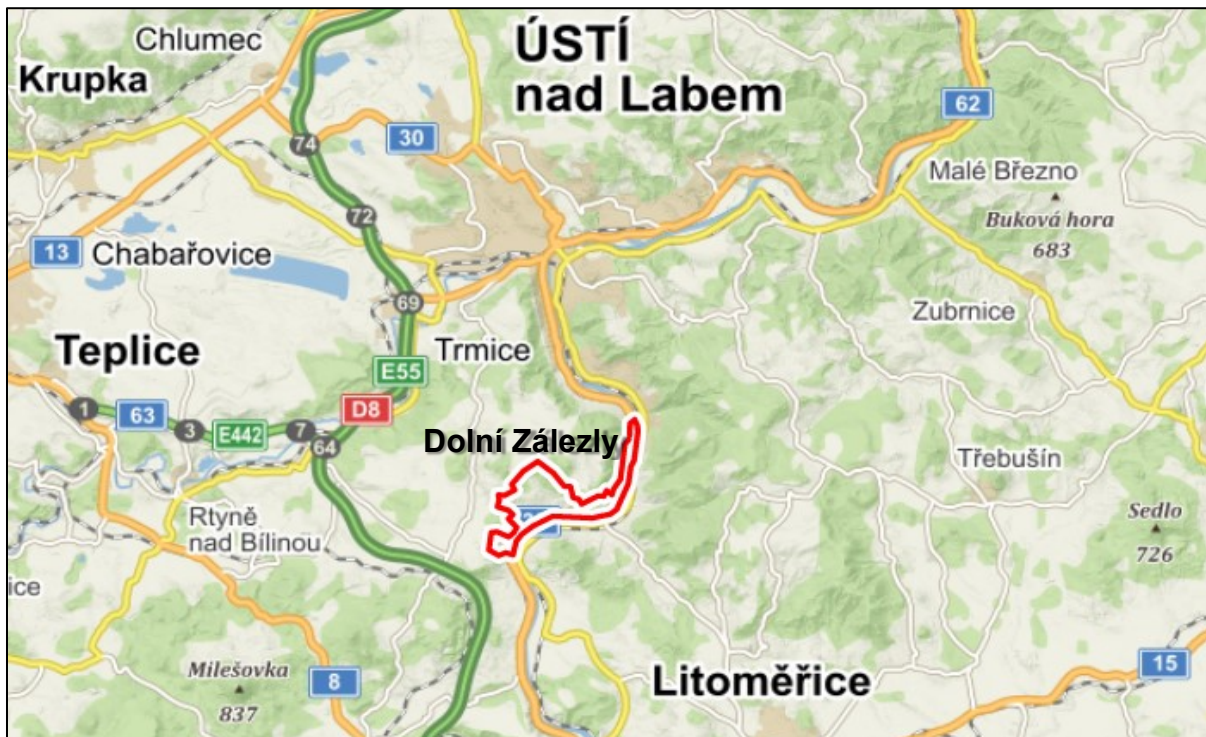
Základní identifikační údaje	
ZUJ	567931
ORP	Ústí nad Labem
Okres	Ústí nad Labem
Kraj/NUTS3	Ústecký
NUTS2	Severozápad
Počet obyvatel	588 (2019)
Průměrný věk	43,7 let
Katastrální výměra	357 ha
Nadmořská výška	170 m. n. m.
Místní části	1

Poloha a území obce

Obec Dolní Zálezly se rozkládá v Ústeckém kraji na levém břehu řeky Labe. Od krajského sídla je obec položena asi 11 km jižním směrem a cesta autem trvá cca 15 min jízdy. Z dalších větších sídel se v nedalekém okolí rozprostírají města Lovosice a Litoměřice, od kterých jsou Dolní Zálezly vzdáleny přibližně 10 km vzdušnou čarou na severozápad. Municipality tvoří pouze jedna místní část o celkové rozloze 357,2 ha. Katastr obce sousedí na západě municipalitou Řehlovicemi a na severu se Stebnem. Celá východní část hranice je pak ohraničena řekou Labe, na jejímž druhém břehu se nalézá katastr Ústí nad Labem, které představuje nejen sídlo příslušného kraje, ale i obce s rozšířenou působností (dále jen ORP). Nejmenší úsek hranice je tvořen v jižní části katastru s obcí Prackovicemi nad Labem.

Celé katastrální území spadá do chráněné krajinné oblasti (dále jen CHKO) Českého středohoří, jeho reliéf výrazně kopcovitý, průměrná nadmořská výška dosahuje hodnoty 170 m. n. m. Nejnižší položené lokality se nalézají podél Labe, avšak směrem od řeky se nadmořská výška velmi rychle zvyšuje. Severní část katastru tvoří hřebeny kopců Skalky, Černové a Vaňovského vrchu, jež dosahují až do výšky kolem 500 m. n. m. Co se týče využití plochy, 45 % území je zemědělsky obhospodařováno, což odpovídá stejnému podílu jako v celém ORP Ústí nad Labem. Vlivem pro zemědělství nepříznivého terénu představuje orná půda pouhý minimální podíl (2,4 %) ze zemědělské půdy, naproti tomu většina je tvořena

trvalými travnatými porosty (61,4 %) nebo zahradami (26,2 %). Při srovnání s vyššími administrativními jednotkami se podíl orné půdy výrazně odlišuje, neboť v Ústeckém kraji tvoří právě orná půda 65 % celkové zemědělské půdy. V rámci příslušného ORP je sice tento podíl (25,7 %) významně nižší než krajský, ale zároveň mnohem vyšší proti situaci v Dolních Zálezlech. Hlavním vodním tokem v katastru municipality je Labe, avšak nejedná o jediný vodní tok. Intravilánem protéká ještě Moravanský potok a potůček Dubina, v blízkosti obce je k vidění také několik menších vodopádů.

Obr. 2 Poloha obce Dolních Zálezel na mapě

zdroj: www.mapy.cz

Historie

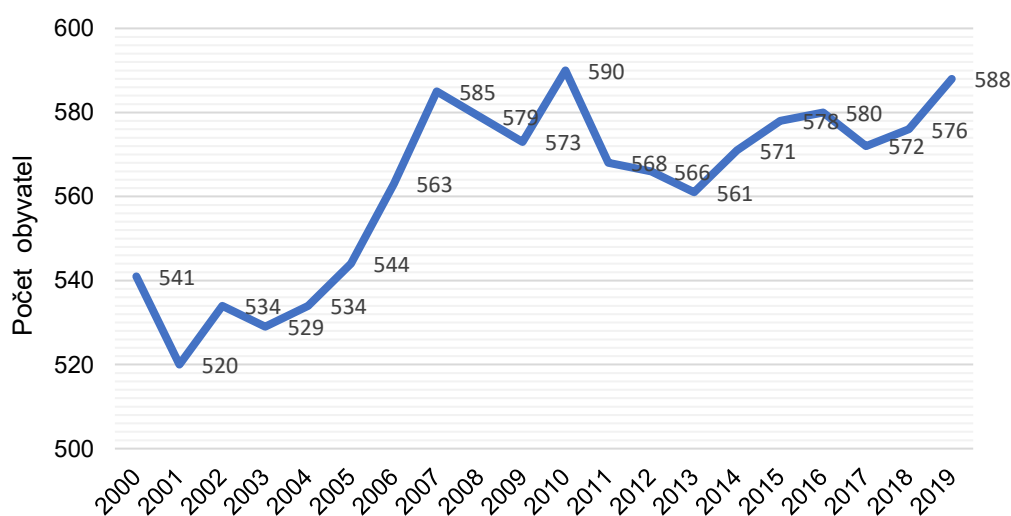
I když zmínky o osídlení na dnešním území Dolních Zálezel sahají až do mladší doby kamenné, tak skutečnou první písemnou zmínkou o existenci obce je zakládací listina litoměřické kapituly z roku 1057. Další zmínka se datuje k roku z roku 1226, kdy část vsi propůjčila královna Gertruda a Přemysl Otakar I. klášteru v Doksanech. V průběhu historie byla obec rozparcelována mezi několik šlechtických rodů a vlastníky nedalekého premonstrátského kláštera v Doksanech, k nimž se později přidala i města Ústí nad Labem, Litoměřice či sousední Řehlovice. Od 17. století procházela Dolními Zálezly poštovní stezka mezi Prahou a Drážďany, na kterou navázala v 19. století výstavba železničního spojení mezi těmito městy. Železnice spolu s uvolněním robotní povinnosti znamenala pro obec nebývalý rozmach společenského a kulturního života. Výrazný zásah do vývoje obce představovaly

události po druhé světové válce, kdy převážná většina tvořena německými obyvateli musela opustit své domovy a poválečné dosídlení zcela nenahradilo původní populaci. V roce 1949 došlo k přejmenování obce, resp. přidání adjektiva do názvu, aby se odlišila od blízké vesnice Horní Zálezly vzdálené se 8 km.

Obyvatelstvo

Populační vývoj

V posledních dvaceti letech se počet obyvatel s trvalým bydlištěm v obci i přes drobné výchytky navyšoval, což lze vidět na *Grafu 1*. Tento trend je v porovnání s vyššími územními jednotkami výjimkou, neboť jak na krajské, tak na úrovni ORP má vývoj počtu obyvatel od propuknutí globální ekonomické krize v letech 2008/2009 spíše klesající tendenci. Ze zmíněného grafu je také patrné, že ve sledovaném období docházelo ke střídání období nárůstu a poklesu obyvatel. Nejvyšší přírůstek lze zaznamenat v polovině první dekády, který souvisel zejména s přistěhováním nových obyvatel do obce. Tento trend lze dát do souvislosti se suburbánními procesy v zázemí krajského města, byť se nejedná o zcela typický projev suburbanizace, protože místo mladých rodin se do obce stěhují spíše lidé vlastníci zde chaty a chalupy. Celkově mají migrační procesy mnohem větší vliv na vývoj místní populace než přirozený pohyb obyvatel, jenž se pohybuje pouze v řádu jednotek, kdežto díky stěhování docházelo k nárůstu populace o desítky jedinců. Počet přistěhovalých dosáhl maxima v roce 2006, kdy se přistěhovalo 22 lidí, k nejvyššímu odlivu místních došlo v roce 2009, kdy se odstěhovalo 10 osob. Ke konci roku 2019 žilo v Dolních Zálezlech celkem 588 lidí, čímž se obec řadí k spíše populačně menším obcím příslušného ORP.

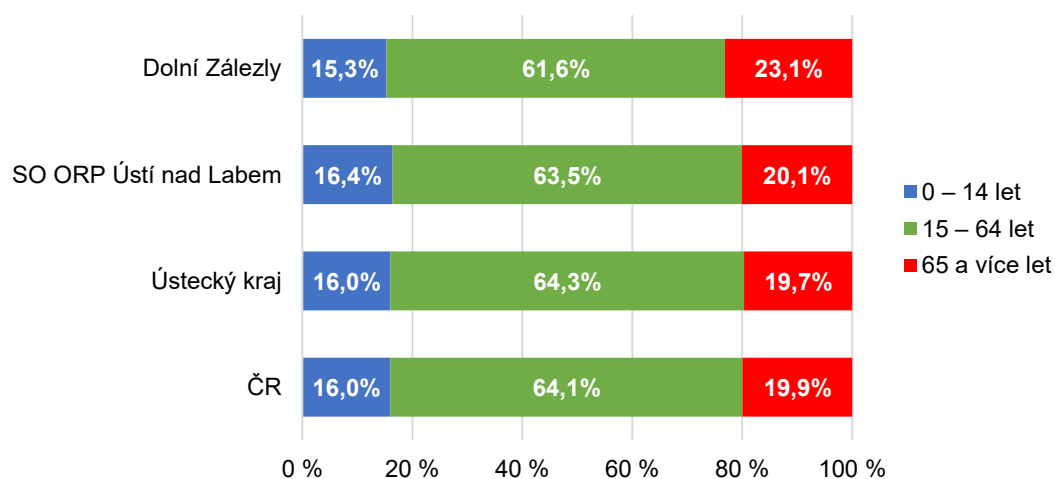
Graf 1 Vývoj počtu obyvatel v letech 2000-2019 (údaj k 31.12.)

zdroj: ČSÚ

Věková struktura obyvatel

Vývoj populace Dolních Zálezel nevypadá do budoucna příliš příznivě. Složka v postproduktivním věku (65 a více let) dosahuje vysokého podílu již nyní a do budoucna lze očekávat její další navyšování, což bude vyžadovat vyšší nároky na zajištění zdravotních a sociálních služeb. Na *Grafu 2* lze pozorovat, že i v porovnání s průměrným podílem za ORP, kraj nebo Českou republiku dosahuje podíl nejstarší části populace přibližně o tři procentní body více. S přihlédnutím na skutečnost celkového demografického stárnutí české společnosti to není příliš pozitivní jev pro budoucí vývoj obce. Dětskou složku (0–14 let) tvoří 15,3 % lidí, a i zde dopadá obec v porovnání s vyššími úrovněmi hůře. Největší podíl zaujímá skupina osob v produktivním věku (15–64 let) dosahující ke konci roku 2019 přes 60 %.

O stárnutí populace v Dolních Zálezlech vypovídají i další demografické ukazatele, jako např. index stáří (konstruovaný jako podíl obyvatel v poproduktivním věku ku počtu obyvatel v předproduktivním věku) nebo průměrný věk místních občanů. Hodnota indexu stáří se v průměru v České republice pohybuje kolem hranice 120 (celostátní průměr v roce 2018 byl 123,2), čemuž se blížily hodnoty za Ústecký kraj (120,1) i příslušné ORP (120). Nicméně v Dolních Zálezlech dosahoval indikátor 143,5, což znamená, že na každých 100 dětí připadá 144 lidí v seniorním věku. Obdobná situace platí i u výše průměrného věku v obci, která dosahuje v porovnání se zmíněnými úrovněmi vyšších hodnot. V roce 2019 činil průměrný věk zdejší populace 43,7 let, přičemž muži (42,7 let) byli v průměru o 2 roky mladší než ženy (44,9 let). Co se týče rozdělení dle pohlaví, 52,4 % populace tvořila mužská část a 47,6 %

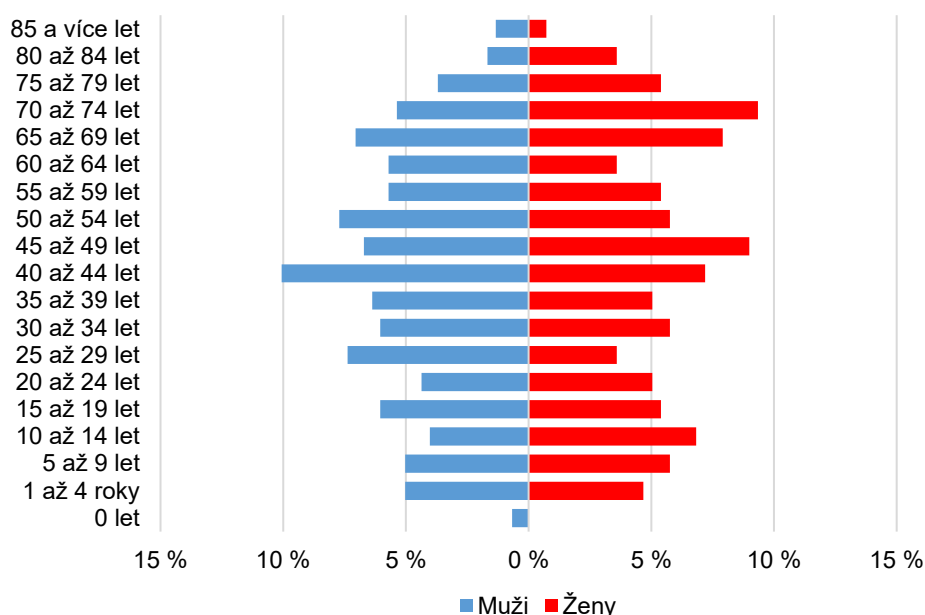

Graf 2 Porovnání věkových struktur obyvatel ke dni 31. 12. 2019

zdroj: ČSÚ

připadalo na ženy. V rámci mužů měla největší zastoupení věková skupina 40 až 44 let, kdežto u žen dvě ze tří nejpočetnější věkové skupiny spadaly do postproduktivní části (viz Graf 3).

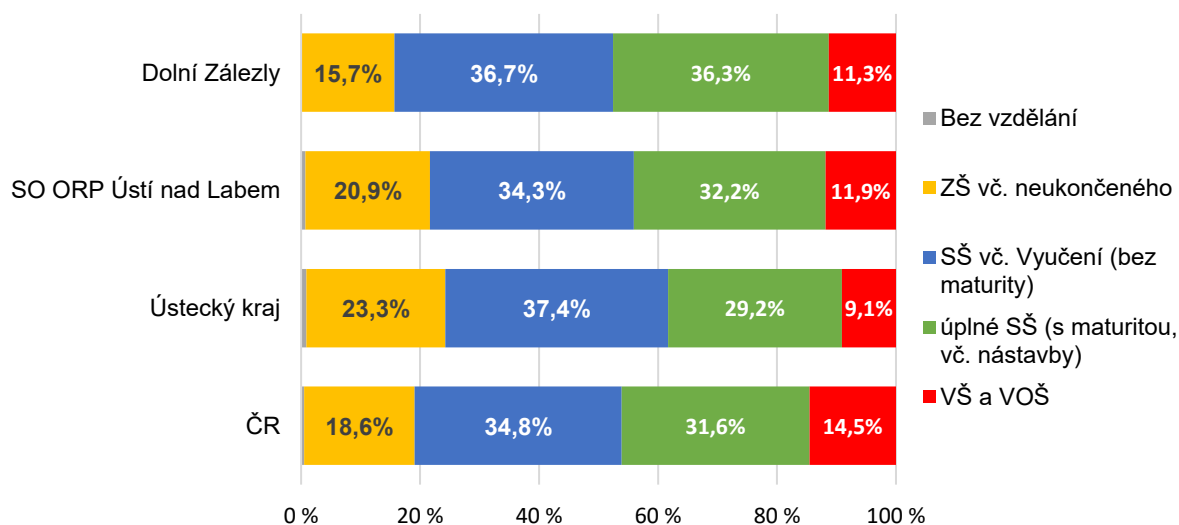

Graf 3 Věková pyramida Dolních Zálezel ke dni 31. 12. 2018

zdroj: ČSÚ

Vzdělanostní struktura obyvatel

Na základě Sčítání lidí, domů a bytů (dále jen SLDB) je možné odhalit stratifikaci společnosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání. Na rozdíl od kraje či ORP lze populaci v Dolních Zálezlech označit za plně vzdělanou, neboť z výsledků SLDB 2011 vyplynulo, že v obci se prakticky nevyskytovala žádná osoba bez jakéhokoliv vzdělání. Dalším pozitivním zjištěním je nižší podíl lidí s pouhým základním vzděláním (15,7 %) v porovnání s průměrem za vyšší

Graf 4 Vzdělanostní struktura obyvatel obce (SLDB 2011)

zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

administrativní celky. Zároveň ve srovnání s ostatními obcemi v Ústeckém kraji se v Dolních Zálezlech a jeho ORP žije vyšší podíl (cca 11 %) lidí s vysokoškolským či vyšším odborným vzděláním. V rámci vzdělaností struktury podle nejvyššího dosaženého vzdělání tvořili majoritní část populace lidé se středoškolským vzděláním, a to jak s maturitou nebo vyučením jedinci (cca 36 %). Kvalitní vzdělanostní struktura znamená určitý potenciál pro rozvoj obce, možnosti podnikání a zapojení občanů do veřejného dění v obci. Předložené údaje sice o vzdělanosti dosti vypovídají, avšak vzhledem k změnám v místní populaci v posledních letech lze předpokládat drobné změny v poměrech. Přesnější údaje budou k dispozici až po dalším celostátním sčítání v roce 2021.

Další vybrané struktury

Dolní Zálezly svou polohou spadaly do oblastí tzv. Sudet, díky čemuž většinu místního obyvatelstva tvořili až do pol. 20. st. příslušníci německé národnosti. Žádné pozůstatky však po německém etniku nezůstaly, což dokládají výsledky SLDB 2011, kdy se k toto etnikum v obci nemělo ani jednoho stoupence. Naopak v komparaci s předválečným sčítáním osob je situace z hlediska národnostní výrazně homogenní, přičemž dominantní skupina jedinců se hlásí k české národnosti. V náboženském milieu převažovala s takřka 70 % všech věřících Římskokatolická církev, na druhou stranu v Dolních Zálezlech se vlivem postupné ateizace společnosti přihlásilo k náboženskému vyznání pouhých 6 % obyvatel. Ústecký kraj patří k nechvalně známým lokalitám s vysokým podílem osob v exekuci. Na území obce k tomuto segmentu společnosti spadalo v roce 2019 celkem 9,59 % osob, což je výrazně méně, než činí průměry za ORP (18,39 %) nebo Ústecký kraj (16,71 %) a více tak odpovídá celostátním hodnotám (8,7 %).

Domovní a bytový fond

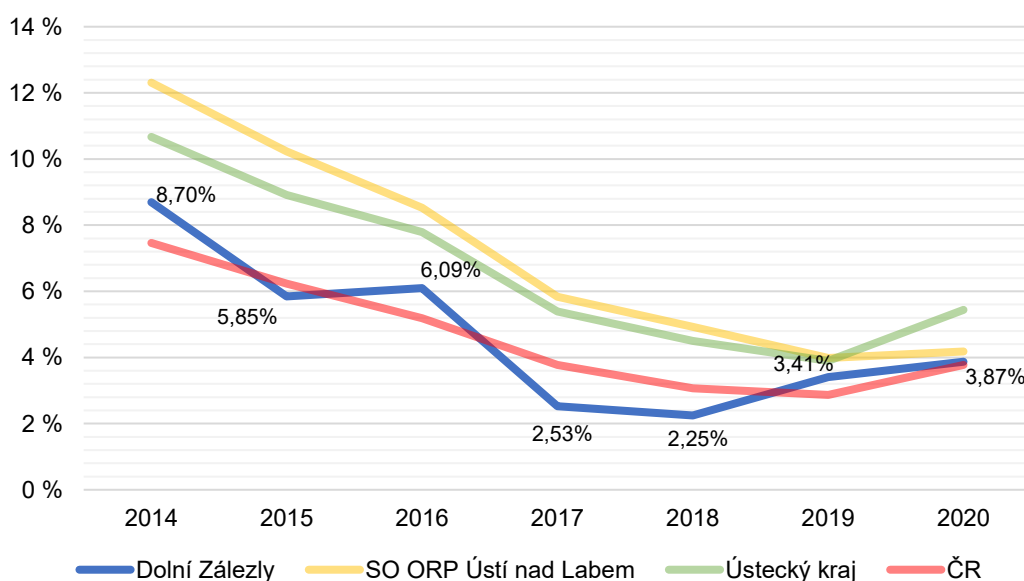
Domovní a bytový fond tvořilo dle výsledků SLDB 2011 celkem 169 domů a 234 bytů, z čehož bylo 161 rodinných domů a 4 bytové budovy, dále se v obci nacházely také 4 objekty nesloužící k bydlení. Neobydlených domů se vyskytovalo v době sčítání přes 10 %, většinou se jednalo o objekty v chatové oblasti v severozápadní části obce určených primárně k rekreačním účelům. Intenzita stavební činnosti se v čase značně proměňovala. Do roku 1945 byla postavena největší část (přes 57 %) celkového domovního fondu, zatímco ve druhé polovině 20. st. se postavilo pouze několik domů. S uvolněním politického režimu se opět stavební činnost navyšovala. Během období 2000 až 2019 se v katastru obce postavilo 15 bytů, přičemž v posledních letech stavba nových domů a bytů spíše stagnuje, jelikož v obci jsou rozvojové plochy vlivem terénu na hranici limitu. Přímo v majetku obce je 5 bytů, jež slouží převážně lidem v seniorském věku a aktuálně jsou všechny byty využívány. Z hlediska právního důvodu

k užívání bytu převažují v Dolních Zálezlech byty ve vlastním domě (56 %), a to je ve srovnání s hodnotami za ORP (42 %) o něco vyšší podíl, což dokládá vyšší socioekonomickou úroveň místních obyvatel než v okolních municipalitách.

Ekonomická situace

Trh práce

Z *Grafu 5* ilustrující situaci na trhu práce, kterou vyjadřuje ukazatel podíl nezaměstnaných osob, je patrné, že situace ohledně nezaměstnanosti v Dolních Zálezlech je na nižší úrovni než průměr za příslušné hierarchicky vyšší jednotky. Situace na trhu práce tak odpovídá více celostátnímu trendu nežli tomu krajskému. Ve sledovaném období docházelo ke snižování nezaměstnanosti, a to na všech řádovostních úrovních vlivem ekonomické konjunktury. Od roku 2020 však podíl nezaměstnaných osob pozvolna roste, což je způsobeno mj. dopady globální pandemie. Na základě výsledků SLDB 2011 představoval 44 % populace obce ekonomicky aktivní osoby, čímž se situace nijak nevymykala ve srovnání s obcemi ve stejném ORP (46 %). Poloha v zázemí krajského města (7 km) se promítá i do pracovní a školské vyjížděky, přičemž z ekonomicky aktivních osob vyjíždělo za hranice obce 57 %, což je ve srovnání s průměrem za ORP o 7 p. b. více. Dominantní postavení nejen v pracovní, ale i školské vyjížděce zaujímal krajské město, následované průmyslovým centrem Lovosicemi. Vzhledem k obecně zvyšující se mobilitě lidí se lze domnívat, že podíl vyjíždějících do zaměstnání se mezi lety 2011–2020 dále navýšil.

Graf 5 Vývoj podílu nezaměstnaných osob 2014–2020 (ke dni 31.12., údaj za rok 2020 ke dni 30.9.) zdroj: ČSÚ

Struktura ekonomických subjektů

Ke konci roku 2019 bylo na území obce registrováno celkem 121 podniků, z nich u 54 se zjištěnou aktivitou. Nejvíce ekonomických subjektů realizovalo svou činnost v oboru profesní, vědecké a technické činnosti (19 %), 13 % podniků ve stavebnictví, dalších 11 % subjektů podnikalo v ubytovacím, stravovacím a pohostinském odvětví. Z hlediska podnikatelských aktérů podle právní formy převažovaly v Dolních Zálezlech fyzické osoby, které ze zmíněných 54 subjektů se zjištěnou aktivitou představovaly dominantní většinu (45) a zbylý segment trhu tvořily právnické osoby (9). Co se týče počtu zaměstnanců, zhruba čtvrtina subjektů nezaměstnává žádnou další osobu, avšak mnozí podnikatelé počet svých zaměstnanců neuvádí. K největším zaměstnavatelům ze soukromého sektoru patří firma J+V Fresh food s.r.o. zaměstnávající přes 20 osob, ovšem v obci se nachází pouze firemní sídlo.

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	121	54
Fyzické osoby	105	45
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	101	43
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona	2	2
Zemědělští podnikatelé	2	0
Právnické osoby	16	9
Obchodní společnosti	7	6

Tabulka 1 Podnikatelské subjekty podle právní formy (31.12. 2019) zdroj: ČSÚ

Infrastruktura

Dopravní infrastruktura

Přímo intravilánem Dolních Zálezel prochází silnice I. třídy č. 30 propojující obec na severu s krajským centrem, kam cesta zabere asi 15 min jízdy autem. Následováním opačného směru bychom za stejný čas dorazili do města Lovosic. V rámci sčítání dopravy provedeného v roce 2016 sice došlo v porovnání obdobným měřením z roku 2010 k nárůstu intenzity dopravy na úseku 30/I, ale po zprovoznění kompletní dálnice D8 se situace výrazně zlepšila. Ředitelství silnic a dálnic navíc v budoucnu plánuje postavit kolem této hlavní tepny novou protihlukovou stěnu, čímž se ještě více eliminuje její negativní dopad na místní obyvatelstvo. Na stěžejní komunikaci navazují místní a účelové komunikace, které jsou ve vyhovujícím stavu. Do budoucna se plánuje rozšíření komunikace se sousední vesnicí Moravany (místní část

Řehlovic), kde v současnosti končí komunikace 24727/III. Tato přestavba je nezbytná pro zajištění průjezdu vozidel IZS, která je při povodních nebo při uzavření silnice I/30 jedinou přístupovou cestou do obce. Nejbližší nájezdy na dálniční síť leží v Ústí nad Labem a Lovosicích vzdálené 25 km, resp. 13 km. K palčivým problémům v oblasti dopravy v Dolních Zálezlech patří nedostatečná kapacita parkovacích míst v některých lokalitách, což se jeví jako problematické zejména v letních měsících, kdy se do obce přistěhují na letní sezónu chataři. Dále v obci schází lepší propojení chodníků a cest pro pěší (zejména cest po vrstevnicích). Díky své poloze poblíž krajského centra municipalita spadá do tarifní oblasti hromadné integrované dopravy Ústí nad Labem, jednou denně sem zajíždí linka č. 15 (Dolní Zálezly – Strážky). Další důležitou dopravní tepnou protínající obci představuje železniční trať č. 090 ve směru Praha – Ústí nad Labem – Děčín. Osobní vlaky zde stávají pravidelně po celý den i přes víkendy, nicméně zdejší železniční stanice doposud nedisponuje bezbariérovým nástupištěm. Neopomenutelnou součástí dopravy v obci je komunikace na řece Labe. Linková vodní přeprava je v provozu od března do října na trase Ústí nad Labem – Litoměřice a zpět. Přes letní měsíce funguje rovněž lodní doprava na trase Vaňov – Píšťany a zpět a přívoz pro pěší a cyklisty provozovaný obcí MO Střekov.

Technická infrastruktura

V celém zastavěném území Dolních Zálezel je vybudovaná jednotná kanalizace. Současná odpadní kanalizační síť se skládá z nově postavených částí a původní stokové sítě vybudované ve 20. letech 20. století. Síť je provozována firmou Severočeské vodovody a kanalizace, a. s. Odpadní vody od místních obyvatel jsou z velké části odváděny do septiků se vsakováním či do septiků s odtokem do kanalizace, ze které jsou následně odvedeny do čerpací stanice odpadních vod s přepadem do řeky Labe. V rámci plánování rozvoje vodovodů a kanalizace Ústeckého kraje měla být již v roce 2014 vybudována nová ČOV, jež měla být koncipována pro všechny obyvatele obce. K realizaci této investice však stále nedošlo. Zásobování vodou zajišťuje skupinový vodovod Dolní Zálezly, na který jsou napojeni všichni obyvatelé a provozovatelem jsou rovněž Severočeské vodovody a kanalizace, a. s. Jako problematická se v posledních letech ukazuje absence veřejných záchodů v obci, jelikož Dolní Zálezly jsou pro mnohé turisty začátkem jejich celodenních výletů po okolí a nástupním místem na lodní dopravu a přístavním bodem pro vodní motoristy.

Téměř všechny domácnosti v obci jsou zásobeny plynem, jejich celkový podíl přesahuje průměr za okres či kraj. Plyn je taktéž využíván k vytápění, což se odráží i na kvalitě ovzduší. Díky blízkosti krajského města je v katastru i přes občasné kolísání ucházející pokrytí internetovým připojením, které je šířeno vzduchem. Mobilní signál všech tří největších operátorů v České republice dosahuje vyjma tzv. appendixu katastru podél Labe dobré úrovně.

Ve špatném stavu se v současné době nachází veřejné osvětlení, a proto se plánuje jeho kompletní modernizace.

Dolní Zálezly působí viditelně jako čistá obec, čemuž vděčí dobrému odpadovému hospodářství. Všechny zahrádkářské kolonie mají vlastní sběrná místa na likvidaci odpadů. Pro trvale žijící občany obecní úřad provozuje sběrný dvůr, kde mohou místní kromě běžných kontejnerů na třídění (plast, papír, sklo) nalézt i popelnice na použité jedlé tuky a oleje z domácností, elektroodpad, nebezpečný odpad a bioodpad. Kontejnery na třídění jsou také situovány v prostranství před budovou železničního nádraží.

Občanská vybavenost

Obec Dolní Zálezly je zřizovatelem zdejší mateřské školy, v roce 2020 ji navštěvovalo celkem 24 dětí. Kapacita je tak využita na maximum, a to i díky dětem z okolních municipalit. V areálu školního zařízení je pro děti k dispozici zahrada, kuchyň, místnost pro odpočinek a spánek, umývárna a šatna. Jiné zařízení z oblasti školství se v Dolních Zálezlech nevyskytuje, žáci a studenti základních a středních škol jsou tak odkázáni na dojíždění do Ústí nad Labem. Ze zdravotních zařízení mohou občané využívat služby praktického lékaře pro dospělé ordinujícího jeden den v týdnu. Jiná lékařská střediska v obci nejsou, nicméně podobně jako v případě školní dojíždky nedaleké krajské město nabízí mnohem větší nabídku zdravotních služeb. Z oblasti sociální péče na území obce není žádné zařízení typu denního stacionáře či domova pro seniory, což se vzhledem k stárnutí obecní populace může v budoucnu jevit jako problém. Na druhou stranu, zde místo sociálních služeb funguje dobrá komunitní výpomoc, která je navíc doplněna obecními byty (4) určenými výhradně pro seniory.

Úroveň zdejší sportovní infrastruktury je ve velmi dobrém stavu. V dolní části obce se nachází multifunkční hřiště, betonový stůl na stolní tenis a tenisový kurt, byť ten by v ideálním případě potřeboval změna povrchu, neboť současný stav vyžaduje relativně náročnou údržbu. Pro děti je pak k dispozici veřejné hřiště s drobnými hracími prvky, druhé dětské hřiště je umístěno v areálu školky. V nedávné minulosti proběhla kompletní přestavba bývalého hotelu Labe na obecní kulturní dům, který je využíván k pořádání vnitřních společenských akcí. Naopak na bývalém fotbalovém hřišti se konají venkovní události, avšak prostor je limitován absencí zdroje elektřiny. Z další občanské vybavenosti je nutné zmínit pobočku České pošty, prodejnu smíšeného zboží, benzínovou pumpu či jedinou hospodu U Matzků. Obecně lze vybavenost považovat za adekvátní, i když zde některé služby zcela schází, tak díky dobré dostupnosti krajského města se to neukazuje jako zásadní problém. Zároveň zde existuje i určitý potenciál rozvoje občanské vybavenosti, avšak za předpokladu vyřešení odkupu chátrajícího areálu bývalého hotelu Praha.

Společenský život

Po demokratických změnách koncem 20. století došlo v Dolních Zálezlech k rozpadu prakticky všech spolků a jejich obnovování je pomalé. Aktivní především v chatařských oblastech jsou tři zdejší zahrádkářské kolonie. V obci dále působí Spolek majitelů historických autobusů Ústí nad Labem, spolek Pes a člověk nebo TJ Dolní Zálezly sdružující dospělé stolní tenisty i mladé naděje.

Navzdory této skutečnosti v obci panují dobré sociální vazby a během roku se zde pořádá několik společenských událostí odvíjejících se od ročního období. Kulturní a společenský život v obci má na starosti hlavně vedení obce. V posledních letech je nabídka událostí konaných ať už ve venkovních prostorech či v nově zbudovaném kulturním domě výrazně pestřejší, což je zásluha mladého vedení obce. K nejvíce navštěvovaným akcím v průběhu roku rozhodně patří Den obce. K již tradičním akcím se řadí pálení čarodějnic, retrodiskotéky, novoroční ohňostroj nebo obecní ples. Velmi oblíbenými se nově staly rozsvícení vánočního stromečku, vepřové hody a setkání jubilatů. Děti se mohou každoročně těšit na strašidelnou stezku nebo mikulášskou nadílku. Velký ohlas má napříč všemi věkovými kategoriemi alternativní divadelní představení různých ochotnických souborů, které do obce pravidelně jezdí. V Dolních Zálezlech se v roce 2020 uskutečnila velmi úspěšná přehlídka alternativních divadelních spolků s názvem Divadelní pouť. Ze sportovních odvětví se každoročně v obci koná nohejbalový turnaj, kterého se účastní mnoho nadšenců nejen z řad místních občanů. Místní pingpongový klub každoročně pořádá několik turnajů, na které se sjíždí hráči z celého Ústeckého kraje.

Jak vyplývá z předcházejícího odstavce, kulturních a společenských setkání je v Dolních

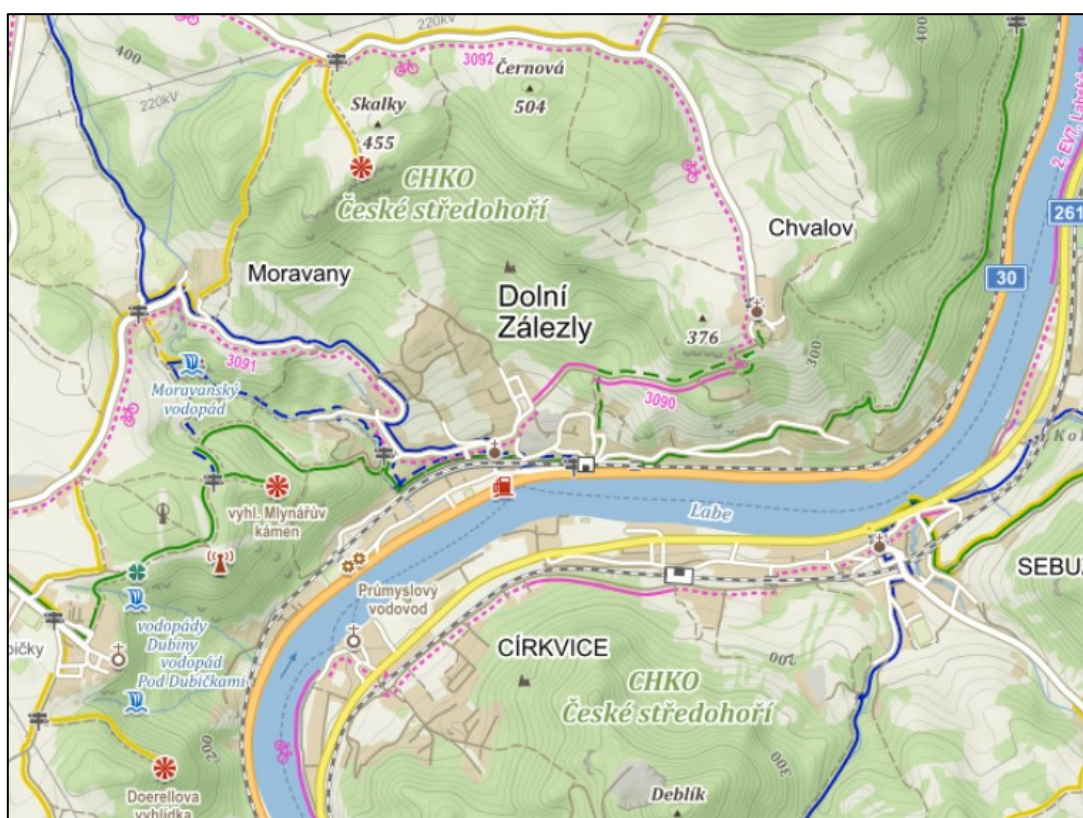

Zálezlech během roku poměrně dost, byť stále existuje další potenciál pro nové aktivity. Pro trávení volného času mohou občané využít i krásnou přírodu v okolí obce. Přirozeně mnohem větší nabídku pak obyvatelé naleznou v blízkém krajském městě v Ústí nad Labem, což občané Dolních Zálezel využívají.

Obr. 3 Zrekonstruované prostory kulturního domu Zdroj: Web obce

Cestovní ruch

Jelikož Dolní Zálezly spadají do CHKO Českého středohoří, tak základní rámeček cestovního ruchu v obci tvoří především přírodní hodnoty. Vrchy malebného údolí utvořené zařezávající se řekou Labe do fundamentu Českého masivu nabízí turistům nezapomenutelné výhledy do krajiny. Tyto atraktivity doplňují kulturní zajímavosti v podobě drobných sakrálních památek zejména kaplí. V katastru obce se kdysi nacházelo kaplí víc, avšak sled historický událostí zapříčinil, že do současnosti se dochovala pouze ta na návsi Dolních Zálezel. K dalším kulturním památkám v obci patří budova železniční zastávky postavena roku 1850, socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1779 nebo klasicistní socha Ecce Homo z roku 1820.

Obr. 4 Turistická mapa Dolních Zálezel a okolí (2020)

zdroj: mapy.cz

Území obce protíná několik pěších a cyklistických tras. Zelená turistická trasa vede z obce směrem na západ na vyhlídkové místo Mlýnářův kámen, druhým směrem se pak turisté mj. dostanou k národní přírodní památce Vrkoč, skalnímu geologického útvaru. Naproti tomu následování modré značky turisty zavede k zámku Trmice vzdáleného necelých 9 km. Nejméně ze všech tras do území zasahuje žlutá značka, jež návštěvníky zavede na jiné vyhlídkové místo, které si svého času oblíbil malíř Ernst Gustav Doerell. Kromě oficiálních turistických tras jsou na území obce vyznačeny místní turistické značky. Modrá varianta vede podél Moravského potoka k stejnojmennému vodopádu, který je tvořen soustavou tří menších vodopádů. Na území Dolních Zálezel se nalézá ještě druhý vodopád zvaný

Pod Dubičkami, ten je však možné spatřit pouze po silných deštích. Podél tras slouží turistům drobné odpočinkové přístřešky. Katastrálním územím prochází jedna cyklostezka č. 3090 napojující se na další síť cyklotras v okolí.

Obr. 6 Socha Ecce Homo (vlevo) zdroj: pamatkovykatalog.cz; Kaple sv. Anny (vpravo) zdroj: mapy.cz, L. Černý

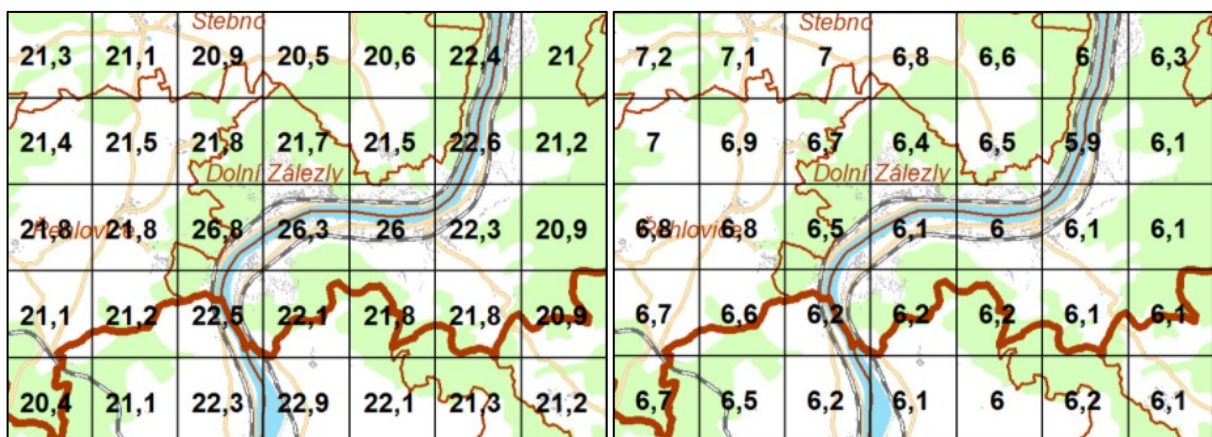

Obr. 5 Doerellova vyhlídka

zdroj: mapy.cz, J. Dvořák

Životní prostředí

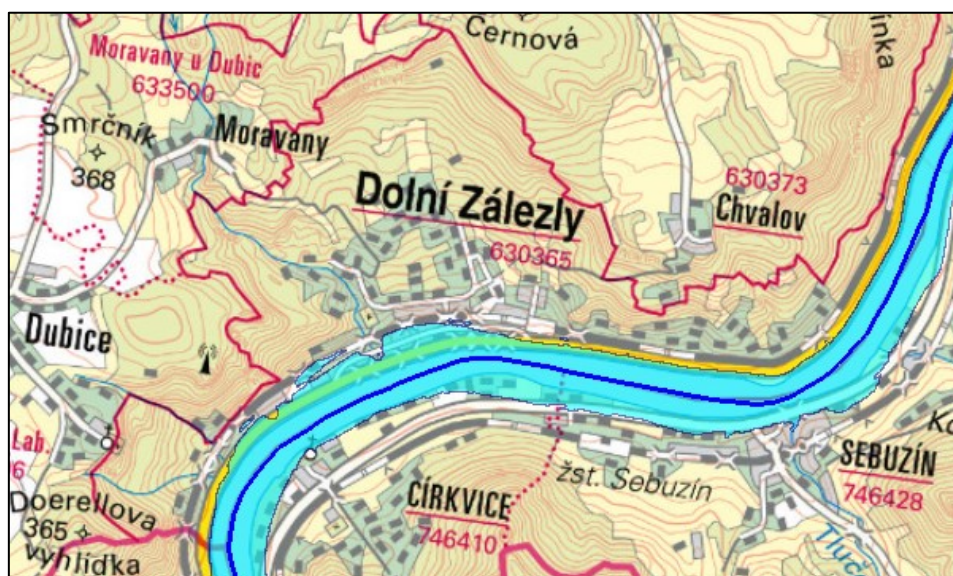
Samotné umístění Dolních Zálezel uvnitř IV. zóny CHKO předurčuje charakter životního prostředí na území obce, což dokládají hodnoty koeficientu ekologické stability (dále jen KES). Ten v komparaci s vyššími územními jednotkami dosahuje výrazně vyššího čísla. Úroveň KES v Dolních Zálezlech se dlouhodobě pohybuje kolem hodnoty 3,6 čili se jedná o přírodě blízkou krajinu s nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem. Průměrný stupeň KES za ORP (2,1) nebo kraj (1) vypovídá o tom, že krajinný ráz je více ovlivněn lidskou činností. Na celém území municipality Dolních Zálezel se nevyskytuje lokalita se starou ekologickou zátěží ani žádný brownfield, zároveň se přímo na území obce vyjma evropsky významné lokality Porta Bohemica nenacházejí maloplošná zvláště chráněná území.

Obr. 7 Koncentrace PM₁₀ (vlevo) a SO₂ (vpravo) v okolí Dolních Zálezel (2014-2018) zdroj: www.portal.chmi.cz

Z pohledu znečištění ovzduší patří k největším znečišťovatelům intenzivní automobilová doprava na obcí procházející silnicí I/30, která se využívá jako paralelní komunikace D8. Oproti jiným obcím náležícím do CHKO je tak v Dolních Zálezlech vyšší koncentrace polévacích částic prachu PM₁₀, resp. PM_{2,5} a NO₂, nejzávažnější situace je logicky v dolní části katastru v těsné blízkosti komunikace. Naproti tomu o něco nižší je v porovnání s velikostně stejnými obcemi koncentrace škodlivin vyprodukovaných spalováním fosilních paliv domácnostmi. K hlavním důvodům nižšího znečištění SO₂ patří malý počet domů vytápěných uhlím.

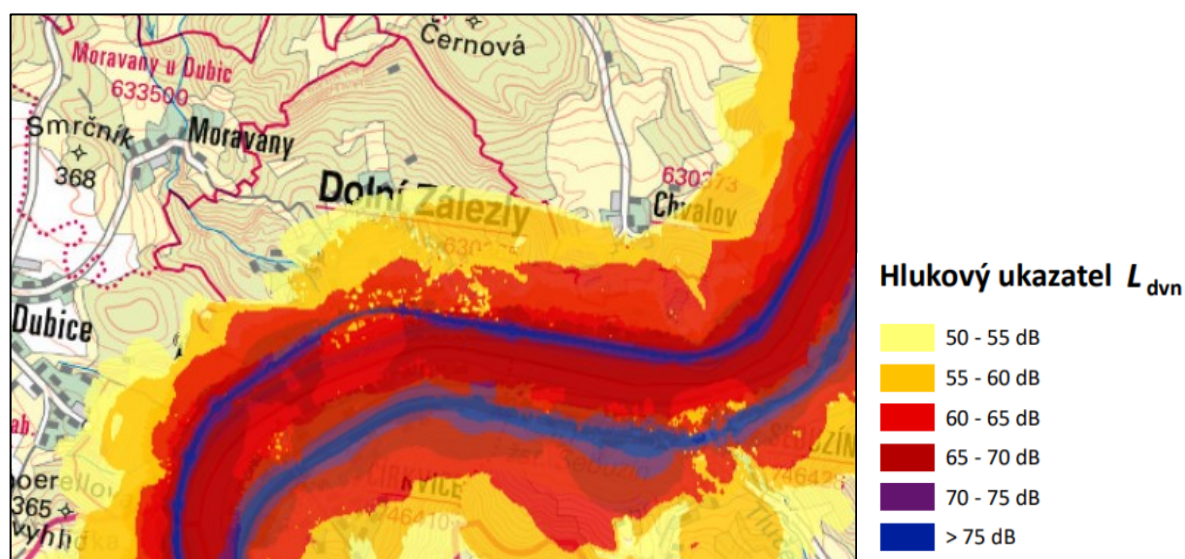
Dolní Zálezly jsou vzhledem k údolní poloze a blízkosti železničním koridorům č. 090 a 072 výrazně zasaženy hlukem, jenž je nejproblematictější v lokalitách podél řeky Labe. Povolení limit pro hluk ze železniční dopravy je 55 dB přes den (50 dB přes noc), nicméně nadlimitní hluková zátěž ovlivňuje prakticky celé zastavěné území obce. Kromě železnic způsobuje hluk i silnice I/30, byť již po zprovoznění dálnice D8 není tak vytížená jako v minulosti. I přesto ředitelství silnic a dálnic i přesto přislíbilo realizaci protihlukové stěny, která by měla zatížení hlukem snížit.

Obr. 8 Záplavové území Q100 na řece Labi

zdroj: POVIS

Vzhledem k blízkosti vodního toku řeky Labe hrozí v případě povodní zasažení části Dolních Záležel, které obec sužovaly prakticky po celou dobu její existence. Záplavové území Q100 zasahuje do jižní části zastavěného území (viz. Obr. 8). Díky kopcovitému terénu však není zbylé území ve větší míře zasaženo. Největším povodním čelila obec v roce 2002, při níž zaplavilo Labe na 34 domů, a poslední živelná katastrofa postihla místní v roce 2013.

Obr. 9 Hluková mapa okolí Dolních Záležel zachycující denní hluk ze železnice a dálnice zdroj: geoportal.mzcr.cz

Bezpečnost a kriminalita

Obec Dolní Zálezly spadá pod obvodní oddělení Policie ČR v Ústí nad Labem – město, které dlouhodobě vykazuje vysoký index kriminality. Na druhou stranu se lze domnívat, že kriminální činnost se koncentruje především do samotného krajského centra než do Dolních Zálezlech. V katastru se nevyskytuje žádná vyloučená lokalita a ani problémoví jedinci nepáchají významnější protizákonné prohřešky. Obec nemá zřízenou jednotku SDH, požární ochranu na území obce zajišťuje ve spolupráci JSDH Prackovice nad Labem.

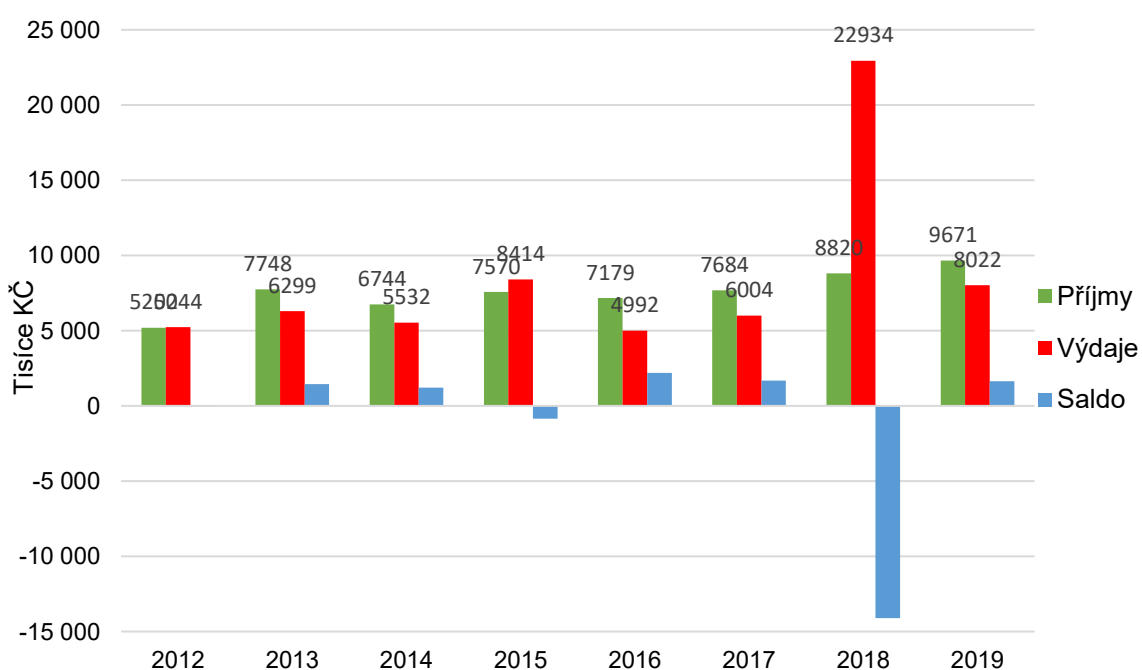
Správa obce

Řízení obce

Dolní Zálezly jsou samosprávním subjektem se základní působností. Nejvyšším orgánem v samostatné působnosti je sedmičlenné zastupitelstvo, v jehož čele je uvolněná osoba starosty. Obecní zastupitelstvo dále zřizuje ze zákona povinné výbory (finanční a kontrolní) a jak už bylo napsáno výše, obec je zřizovatelem mateřské školy. V rámci odpadového hospodářství vedení obce dále provozuje sběrný dvůr. Pro lepší informovanost občanů vychází pravidelně obecní zpravodaj a od roku 2018 má úřad vlastní účet na sociální síti Facebook.

Hospodaření obce

Z finanční analýzy zkoumající hospodaření obce v sedmiletém úhrnu (2012–2019) vyplývá, že v Dolních Zálezlech se pravidelně střídají schodkové rozpočty s těmi přebytkovými.

Graf 6 Srovnání příjmů a výdajů mezi roky 2012–2019

zdroj: monitor.statnipokladna.cz

Celkové příjmy se díky změnám rozpočtového určení daní postupně mírně navyšují. Obecní výdaje se odvíjejí množství investic v daném roce. Z tohoto pohledu byl finančně nejnáročnější rok 2018, kdy proběhla přestavba objektu bývalého hotelu Labe na obecní kulturní dům, která si vyžádala cca. 15 mil. Kč. Potřebné finance byly získány prostřednictvím bankovních úvěrů s dobou splatnosti 15 let (počínaje rokem 2017). Kromě každoročního rozpočtu odrážejícího základní priority rozvoje obce schvaluje zastupitelstvo střednědobý rozpočtový výhled na 3 roky.

Vnější vazby

Na mikroregionální úrovni obec spolupracuje s municipalitami v okolí, které jsou sdružovány do uskupení dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Milada. Členská základna je tvořena obcemi Dolní Zálezly, Stebno, Chabařovice, Habrovany, Trmice, Přestanov a Řehlovice. Ke stěžejním předmětům spolupráce mikroregionu patří především vytváření společné dlouhodobé rozvojové strategie spočívající v podpoře rozvoje a restrukturalizace místní ekonomiky a v ochraně a zlepšování stavu životního prostředí. Na nadlokální úrovni je municipalita zapojena do místní akční skupiny Labské skály. MAS vznikla v roce 2005 a hlavním účelem spolupráce subjektů z veřejného, neziskového a podnikatelského sektoru je efektivní využívání dotací z fondů Evropské unie na realizaci projektů v regionu.

SWOT ANALÝZA

<u>SILNÉ STRÁNKY</u>	<u>SLABÉ STRÁNKY</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Progresivní vývoj počtu obyvatel • Poloha obce v blízkosti krajského města • Kvalitní životní prostředí Českého středohoří s charakterem velkoplošně chráněného krajinného rázu • Komunikační strategie obce ke svým občanům (zpravodaj, web, sociální sítě) • Dobré kulturní i sportovní zázemí • Vzdělanostní struktura obyv. • Čistý vzhled obce • Dobrá kvalita internetového připojení • Dobrá dopravní obslužnost • Vytápění objektů ekologicky šetrnou formou • Odlehčení dopravního zatížení silnice I/30 po zprovoznění úseku dálnice D8	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek parkovacích stání v některých lokalitách (zejména v letních měsících, výchozí bod pro turisty) • Zhoršující se technický stav veřejného osvětlení • Vysoký index stáří, resp. podíl osob v seniorském věku • Limitovaný stavební rozvoj obce charakterizovaný nedostatkem rozvojových ploch • Absence restauračního zařízení • Přístupnost železniční stanice neodpovídající osobám s omezenou možností pohybu • Chybějící prostor „přirozené návsi“ pro koncentraci návštěvníků i místních obyv. • Zhoršující se stav a stáří obecní kanalizace • Absence hygienických zařízení pro místní (při sportování) i turisty (u přístavu)
<u>PŘÍLEŽITOSTI</u>	<u>HROZBY</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Zkvalitnění vodního hospodářství modernizací a obnovou ČOV • Investice do zvýšení bezpečnosti dopravního provozu v obci • Příležitost pro rozvoj služeb v gastronomii • Příležitost nových a neotřelých myšlenek z řad občanů i zastupitelů • Využití příměstského charakteru obce v blízkosti krajského města • Investice do rozvoje cestovního ruchu (vhodné atraktivita a zlepšení kvality služeb) • Rozvoj podnikatelského prostředí • Rozvoj spolupráce s vhodnými partnery	<ul style="list-style-type: none"> • Ohrožení obce živelnými pohromami (záplavy, sucho) • V případě přetrvávajícího růstu podílu seniorů na celkovém počtu obyvatel neschopnost obce poskytnout odpovídající zázemí a nabídku sociálních služeb určených výhradně pro tento segment • Riziko nedostatku finančních prostředků na realizaci záměrů obce • Zasažení obce hlukem a znečištěním ze železniční dopravy

NÁVRHOVÁ ČÁST

Na základě detailního seznámení se situací v obci (s využitím analytických podkladů, softwaru AGIS, terénního šetření apod.) a výstupů ze SWOT analýzy je možné navrhnout nové cílené směřování obce. V této kapitole je představena dlouhodobá vize obce, jejíž naplnění zajistí splnění tří níže definovaných strategických cílů. Každý strategický cíl se dále skládá z několika konkrétnějších specifických cílů, v jejichž rámci jsou pak definovány jednotlivé konkrétní aktivity. Tato vícestupňová hierarchie zajistí propojení každého jednotlivého uskutečněného projektu s dlouhodobě nastolenou vizí rozvoje obce.

K jednotlivým cílům a projektům se dále vyjadřovali členové zastupitelstva obce, pracovní skupiny i externě spolupracující osoby s obcí v otázkách dotací.

Metodika zpracování

Před zahájením zpracování dokumentu ustanovila obec Dolní Zálezly tzv. pracovní skupinu, tj. seznam členů, kteří měli šanci dokument v průběhu jeho dílčí tvorby připomínkovat. Tímto krokem došlo k zajištění, že program rozvoje nebyl vytvořen na základě priorit jednotlivce.

Po ustanovení pracovní skupiny proběhlo neveřejné diskusní setkání koordinované zkušenými moderátory ze strany zpracovatele. Cílem tohoto setkání bylo bližší seznámení s obcí, charakteristika pozitiv a negativ současné situace, ve které se obec nachází, odhalení potenciálních problémů, příležitostí a reálných výzev následujících (± 10) let.

Podklady z diskusního setkání spolu s terénním šetřením a daty z veřejně dostupných zdrojů byly základem pro sestavení analytické části. Analytická část byla zakončena zformováním SWOT analýzy shrnující aktuální silné a slabé stránky a budoucí příležitosti a hrozby. Následovalo vypracování základní struktury návrhové části založené výhradně na poznatcích či trendech objevených v předešlých krocích.

Pracovní verze strategického dokumentu byla předána spolu s kompletní analytickou částí, vizí a návrhem strategických cílů k připomínkování členům pracovní skupiny (celkem 10 osob), kteří zde využili své možnosti navrhnout pozměňující úpravy a lepší zacílení strategie obce. Celkem bylo obdrženo 6 vyjádření, z toho byly 3 požadavky na drobné úpravy převážně formálního charakteru.

Veškeré výše uvedené kroky nás dovedly až k této finální podobě dokumentu, který bude sloužit účelům řízeného a strategického rozvoje obce Dolní Zálezly v letech 2021 až 2027.

Dlouhodobá vize obce

Cílem nastolené vize je přinést koncept dalšího směřování rozvoje obce Dolní Zálezly tak, aby došlo ke všestrannému a systematickému rozvoji obce, který povede nejen k uspokojení potřeb obyvatel stávajících, ale i těch nově příchozích. Strategická vize je sdílenou představou o budoucnosti obce, jejíž naplnění je potřeba dosáhnout plněním stanovených úkolů a vytyčených cílů.

Vizí obce Dolní Zálezly je poskytnout svým občanům atraktivní místo pro život, které spočívá zejména v zajištění kvalitního zázemí v oblasti bydlení, neustálém usilování o zlepšení kvality života, služeb a spokojenosti spoluobčanů, nastolení důstojného vzhledu a identity obce, a zajištění rozmanitého společenského života s neopomenutím na aktivní pohyb a sport, neboť veškeré tyto aktivity představují předpolí pro život generací nadcházejících.

Aby došlo k naplnění vize obce, je potřebné dbát na systematický rozvoj území při vzájemném respektu k okolní krajině, která je nedílným prvkem tvořící charakter obce.

Obec Dolní Zálezly by měla v maximální možné míře vytěžit jak ze své pozice v CHKO České středohoří a to zejména z hlediska potenciálu cestovního ruchu, rekreace a turistiky, tak ze své blízkosti u krajského města Ústí nad Labem.

Obr. 10 Pohled z vyhlídky Mlynářův kámen

Zdroj: Dr. Eva, Mapy.cz

Strategické cíle a opatření

Níže uvedené strategické cíle představují jednotlivé kroky, které povedou ke kýženému rozvoji oblasti tak, aby bylo dosaženo naplnění výše uvedené vize rozvoje obce. Jednotlivá opatření a cíle jsou rozděleny do strategických oblastí, které je zapotřebí v obci co nejvíce rozvíjet.

Tabulka 2 - Strategické cíle a opatření

CÍL 1: ZLEPŠENÍ STAVU OBECNÍ INFRASTRUKTURY	
SPECIFICKÝ CÍL	OPATŘENÍ A AKTIVITY
1.1 Zkvalitnění dopravní infrastruktury prostřednictvím oprav, rekonstrukcí a následné údržby příslušných komunikací a silnic. V této souvislosti realizace bezpečnostních prvků přispívajících ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti pěšího, cyklistického i silničního provozu	1.1.1 Zkapacitnění a rozšíření silnice spojující Dolní Zálezly a Moravany pro lepší přístup vozidel IZS
	1.1.2 Pravidelná údržba pozemních komunikací a cest vč. příslušného značení
	1.1.3 Podpora úpravy prostoru železniční zastávky za účelem zvýšení bezpečnosti cestujících a odstranění bariér
	1.1.4 Podpora realizace protihlukových opatření podél silnice 30/I ve spolupráci s ŘSD
1.2 Investice do zlepšení veřejné infrastruktury obce	1.2.1 Podpora zajištění odpovídajícího čištění odpadních vod z kanalizačního systému obce formou napojení obyv. na centrální ČOV, v alternativním případě řešit podporou vybudování domácích ČOV pro oblasti, kde se bude jevit jako vhodnější řešení
	1.2.2 Instalace ekologicky i ekonomicky šetrnějších prvků technické infrastruktury v místech veřejného prostranství (veřejné osvětlení), kde tyto prvky chybí, nebo je žádoucí je nahradit novými
	1.2.3 Majetkoprávní vypořádání s majiteli nemovitostí vhodných k realizaci potenciálu obecních záměrů (např. k výstavbě RD, parkovací plochy, komunitní centrum, restaurační zařízení, aj.)
	1.2.4 Revitalizace veřejných prostranství a pravidelná údržba a péče o vzrostlou zeleň
	1.2.5 Vytvoření volnočasové odpočinkové zóny v prostoru vedle multifunkčního hřiště, vhodného pro setkávání a odpočinek

	1.2.6. Rekonstrukce přízemních prostor obecního úřadu, aby mohly být využívány občany i návštěvníky obce
	1.2.7. Investice do rekonstrukce a rozšíření bytového fondu obce

CÍL 2: OCHRANA KRAJINY, PŘÍRODY A PAMÁTEK

SPECIFICKÝ CÍL	OPATŘENÍ A AKTIVITY
2.1 Prevence před povodněmi	2.1.1 Realizace protipovodňových opatření vedoucí ke snížení negativních dopadů v případě vzniku povodňového rizika
	2.1.2 Projektová příprava a analýza optimalizace řešení vedoucích k posílení přirozené funkce krajiny (protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu)
2.2 Rozvoj veřejné infrastruktury cestovního ruchu	2.2.1 Zlepšit propojenost pěších turistických cest „podél vrstevnic“
	2.2.2 Obnova stávajícího drobného mobiliáře (lavičky, odpadkové koše, informační tabule aj.) na území obce, v případě vyhodnocení potřeby (s ohledem na akt. stav) osazení novým
	2.2.3 Vybudování nové turistické atraktivity (naučná stezka, rozhledna, nevšední vyhlídkový bod, lanová dráha apod.)
	2.2.4 Údržba turistických tras a k nim doprovodné turistické infrastruktury (značení, přístřešky, rozcestníky, odpočinková místa)
2.3 Péče o drobné kulturní památky v obci	2.3.1 Obnova kaple Panny Marie Pomocné při zelené turistické stezce do Dubic
	2.3.2 Oprava a náležitá péče o drobné kulturní atraktivity v obci, zamezení jejich chátrání či poškození

CÍL 3: ROZVOJ SPOLUPRÁCE A KOMUNITNÍHO ŽIVOTA

SPECIFICKÝ CÍL	OPATŘENÍ A AKTIVITY
3.1 Podpora v sociální oblasti, podnikání a služeb	3.1.1 Udržet a rozvíjet péči o seniory – komunitní výpomoc, pečovatelské služby, generační provázanost
	3.1.2 Podpora malých podnikatelů v obci za účelem rozšíření sortimentu dostupných služeb (zejm. v oblasti gastronomie)
3.2 Zkvalitnění sportovního zázemí a k tomu doprovodné sportovní infrastruktury v obci	3.2.1 Vybudování elektrických přípojek k areálu fotbalového hřiště a jeho napojení na distribuční síť elektrické energie za účelem využití plochy i pro venkovní společenské akce
	3.2.2 Vybudování sportovních kabin a sociálního zařízení (WC, sprchy, umyvadla) u hřiště
	3.2.3 Výměna povrchu tenisových kurtů s důrazem na nižší náročnost na údržbu
3.3 Rozvoj spolků a neziskových organizací	3.3.1 Podpora existujících sportovních spolků a rozšíření mimoškolních aktivit MŠ (zkvalitnění zázemí pro spolkové a kulturní aktivity, mobilní vybavení pro spolkovou a kulturní činnost)
	3.3.2 Podpora vzniku nových spolků, občanských sdružení a sportovních klubů
3.4 Zajištění pestrého celoročního kulturního programu ve spolupráci s místními spolky a podnikateli	3.4.1 Proaktivní přístup při tvorbě ročního kulturního programu obce (domluvená divadelní představení, ochotnické spolky, plesy, zábavy) a zajištění jeho odpovídající propagace a technického zázemí (vybavení pro akce).
3.5 Nalezení vhodné platformy a vhodných partnerů pro spolupráci	3.5.1 Aktivní vyhledávání vhodných partnerů ke spolupráci s ohledem na propagaci, financování a realizaci jednotlivých záměrů (sdílené materiály, společně řízené projekty, zprostředkovatelské služby)

MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ

Následující kapitola zobrazuje přehled potenciálních finančních zdrojů, kterých je možné využít ke spolufinancování plánovaných aktivit. Záměrem je volit prostředky z evropských či národních zdrojů namísto financování výhradně z obecního rozpočtu.

CÍL 1: ZLEPŠENÍ STAVU OBCENÍ INFRASTRUKTURY															
Opatření č. 1.1 - Zkvalitnění dopravní infrastruktury prostřednictvím oprav, rekonstrukcí a následné údržby příslušných komunikací a silnic. V této souvislosti realizace bezpečnostních prvků přispívajících ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti pěšího, cyklistického i silničního provozu															
	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ
1.1.1 Zkapacitnění a rozšíření silnice spojující Dolní Zálezly a Moravany pro lepší přístup vozidel IZS	x						x						x		x
1.1.2 Pravidelná údržba pozemních komunikací a cest vč. příslušného značení	x						x	x	x				x	x	
1.1.3 Podpora úpravy prostoru železniční zastávky za účelem zvýšení bezpečnosti cestujících a odstranění bariér												x			x
1.1.4 Podpora realizace protihlukových opatření podél silnice 30/I ve spolupráci s ŘSD							x					x	x		x
Opatření č. 1.2 - Investice do zlepšení veřejné infrastruktury obce															
	MMR	MŽP	MZE	MF	MPO	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ
1.2.1 Podpora zajištění odpovídajícího čištění odpadních vod z kanalizačního systému obce formou napojení obyv. na centrální ČOV		x						x				x			x
1.2.2 Instalace ekologicky i ekonomicky šetrnějších prvků technické infrastruktury (veřejné osvětlení) v místech kde tyto prvky chybí, nebo je žádoucí je nahradit novými	x	x			x								x		
1.2.3 Majetkoprávní vypořádání s majiteli nemovitostí vhodných k realizaci potenciálu obecních záměrů (např. k výstavbě RD, parkovací plochy, komunitní centrum, restaurační zařízení)				x						x					x

Opatření č. 1.2 - Investice do zlepšení veřejné infrastruktury obce															
	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ
1.2.4 Revitalizace veřejných prostranství a pravidelná údržba a péče o vzrostlou zeleň	x	x						x					x	x	
1.2.5 Vytvoření volnočasové odpočinkové zóny v prostoru vedle multifunkčního hřiště, vhodného pro setkávání a odpočinek	x	x											x	x	
1.2.6 Rekonstrukce přizemních prostor obecního úřadu, aby mohly být využívány občany i návštěvníky obce	x		x							x			x		
1.2.7 Investice do rekonstrukce a rozšíření bytového fondu obce	x								x	x			x		

CÍL 2: OCHRANA KRAJINY, PŘÍRODY A PAMÁTEK															
Opatření č. 2.1 - Prevence před povodněmi															
	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ
2.1.1 Realizace protipovodňových opatření vedoucí ke snížení negativních dopadů v případě vzniku povodňového rizika		x	x					x		x			x		
2.1.2 Projektová příprava a analýza optimalizace řešení vedoucích k posílení přirozené funkce krajiny (protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu)		x						x		x			x		
Opatření č. 2.2 - Rozvoj veřejné infrastruktury cestovního ruchu															
	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ
2.2.1 Zlepšit propojenost pěších turistických cest „podél vrstevnic“	x									x			x	x	
2.2.2 Obnova stávajícího drobného mobiliáře (lavičky, odpadkové koše, informační tabule aj.) na území obce, v případě vyhodnocení potřeby (s ohledem na akt. stav) osazení novým	x									x			x		x

2.2.3 Vybudování nové turistické atraktivit (naučná stezka, rozhledna, nevšední vyhlídkový bod, lanová dráha apod.)	x	x									x			x			
---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	---	--	--	--

Opatření č. 2.2 - Rozvoj veřejné infrastruktury cestovního ruchu																	
	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ		
2.2.4 Údržba turistických tras a k nim doprovodné turistické infrastruktury (značení, přístřešky, rozcestníky, odpočinková místa)	x									x			x	x	x		
Opatření č. 2.3 - Péče o drobné kulturní památky v obci																	
	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ		
2.3.1 Obnova kaple Panny Marie Pomocné při zelené turistické stezce do Dubic	x		x			x							x				
2.3.2 Oprava a náležitá péče o drobné kulturní atraktivit v obci, zamezení jejich chátrání či poškození	x		x			x							x				

CÍL 3: ROZVOJ SPOLUPRÁCE A KOMUNITNÍHO ŽIVOTA																	
Opatření č. 3.1 - Podpora v sociální oblasti, podnikání a služeb																	
	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ		
3.1.1 Udržet a rozvíjet péči o seniory (komunitní výpomoc, pečovatelské služby, generační provázanost)	x																x
3.1.2 Podpora malých podnikatelů v obci za účelem rozšíření sortimentu dostupných služeb (zejm. v oblasti gastronomie)													x				x
Opatření č. 3.2 - Zkvalitnění sportovního zázemí a k tomu doprovodné sportovní infrastruktury																	
	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ		

3.2.1 Vybudování elektrických přípojek k areálu fotbalového hřiště a jeho napojení na distribuční síť elektrické energie za účelem využití plochy i pro venkovní společenské akce	x	x							x						x		x
3.2.2 Vybudování sportovních kabin a sociálního zařízení (WC, sprchy, umyvadla) u hřiště	x				x										x		x

Opatření č. 3.2 - Zkvalitnění sportovního zázemí a k tomu doprovodné sportovní infrastruktury v obci

	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ
3.2.3 Výměna povrchu tenisových kurtů s důrazem na nižší náročnost na údržbu	x				x								x	x	

Opatření č. 3.3 - Rozvoj spolků a neziskových organizací

	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ
3.3.1 Podpora existujících sportovních spolků a rozšíření mimoškolních aktivit MŠ					x								x	x	x
3.3.2 Podpora vzniku nových spolků, občanských sdružení a sportovních klubů					x								x	x	x

Opatření č. 3.4 - Zajištění pestrého celoročního kulturního programu ve spolupráci s místními spolky a podnikateli

	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ
3.4.1 Proaktivní přístup při tvorbě ročního kulturního programu obce (domluvená divadelní představení, ochotnické spolky, plesy, zábavy) a zajištění jeho odpovídající propagace													x		x

Opatření č. 3.5 - Nalezení vhodné platformy a vhodných partnerů pro spolupráci

	MMR	MŽP	MZE	MF	NSA	MK	MD	OPŽP	IROP	PRV	OPZ	Jiné	Kraj	Nadace	VZ
3.5.1 Aktivní vyhledávání vhodných partnerů ke spolupráci s ohledem na propagaci, financování a realizaci jednotlivých záměrů (sdílené materiály, společně řízené projekty, zprostředkovatelské služby)													x		x

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, **MŽP** – Ministerstvo životního prostředí,
MZE – Ministerstvo zemědělství, **MF** – Ministerstvo financí ČR, **NSA** – Národní sportovní agentura,
MK – Ministerstvo kultury ČR, **MD** – Ministerstvo dopravy, **MPO** – Ministerstvo průmyslu a obchodu

OPŽP – Operační program Životní prostředí, **IROP** – Integrovaný regionální operační program,
PRV – Program rozvoje venkova ČR, **OPZ** – Operační program Zaměstnanost, **VZ** – vlastní zdroje